

Fjölbrautaskóli Suðurlands
Haustönn 2026

FÉLA3MÞ05

Mannfræði og þróun

Kennari:	Björgvin G. Sigurðsson	Sk.st.	BGS
-----------------	-------------------------------	---------------	------------

Áfangalýsing:

Fyrri hluti áfangans beinist að menningar og líkamsmannfræði og nemendur kynnast rannsóknaraðferðum og helstu umfjöllunarefnum mannfræðinga. Nemendur fá innsýn í prímatáfræði, fornmannfræði, erfðamannfræði og réttarmannfræði. Seinni hluti áfangans beinist að félagsfræði þróunarlanda og samanburði við vesturlönd. Nemendur kynnast kenningum er tengjast tvískiptingu heimsins og þróunareinkennum mismunandi landa.

Undanfari: FÉLA2AF05

Þekkingarviðmið:

Nemandi skal hafa aflað sér þekkingar og skilnings á:

- Rannsóknnum erlendra og íslenskra mannfræðinga,
- hugtökum mannfræðinnar,
- nokkrum fjarlægum og nálægum menningarheimum,
- hugtökunum þróunarlönd, vanþróuð lönd, þriðji heimurinn og suðrið,
- breytingum sem hafa orðið á stöðu þróunarlanda síðustu ár og áratugi út frá kenningum,
- mismunandi tegundum og áhrifum þróunaraðstoðar,
- margbreytileika samfélaga heims og fólksfjölgun.

Leikniviðmið:

Nemandi skal hafa öðlast leikni í:

- Að leggja gagnrýnið mat á þróunarhugtakið,
- að beita aðferðarfræði mannfræðinga,
- að skoða samfélög í gegnum kenningarglæraugu mannfræðinnar,
- að afla upplýsinga, greina þær og setja í fræðilegt samhengi,
- að miðla skýrt og skilmerkilega fræðilegu efni í ræðu og riti,
- að leggja mat á kenningar og hugmyndir er snúa að orsökum vanþróunar og fólksfjölgunar,
- að lýsa þróun mannsins og samfélaga út frá kenningum.

Hæfniviðmið:

Nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- Vinna úr rannsóknargögnum og leggja á þau gagnrýnið mat,
- sýna frumkvæði í vinnu og verkefnalausnum,
- meta eigin frammistöðu og annarra á gagnrýninn hátt,
- meta upplýsingar um mannfræði og þróun á gagnrýnin hátt,
- vera meðvitaður um mismunandi aðstæður fólks og möguleika til að bregðast við því.

Námsefni:

Mannfræði fyrir byrjendur <https://vefbok.is/mannfraedi-fyrir-byrjendur/> vefbók.

Ljósrit, efni af netinu, menntaferð, annað frá kennara.

Áætlun um yfirferð og verkefnaskil:

Dagsetning	Námsefni - viðfangsefni	Próf og verkefni
21. ágúst	Kynning á áfanganum.	
25. ágúst – 1. sept	Undirbúningur fyrir kynningar á köflum Sjá hópaskiptingu inn á Innu.	Unnið í tíma
2. – 8. sept	Kynning, kaflar 1 og 3	Verkefni á Innu
9. – 15. sept	Kynning, kafli 2	Verkefni á Innu
16. – 22. sept	Kynning, kafli 4	Verkefni á Innu
23. – 29. sept	Kynning, kafli 5	Verkefni á Innu
30. sept. – 6. okt	Kynning, kafli 6	Verkefni á Innu
7. – 13. okt	Kynning, kafli 7	Verkefni á Innu
14. – 20. okt Haustfrí 22.-23.	Inngangur í félagsfræði þróunarlandi Þriðji heimurinn, viðhorf og hindranir	Tímaverkefni
21. – 27. okt	Kynning, kafli 8	Verkefni á Innu
28. okt – 10. nóv	Fólksfjölgun, fátækt og fólksflutningar, þróunarsamvinna.	Tímaverkefni
11. – 22. nóv	Heimsvaldastefna/nýlendustefna, áhrif á þriðja heim.	Tímaverkefni
24. nóv – 10. des	Neysla, þróun og menning. Samantekt og skrap tími.	Tímaverkefni

Sérreglur áfangans:

Gerð er krafa um 100% skilaskyldu. Ef nemandi getur ekki skilað verkefni vegna óviðráðanlegra orsaka skal hann tala við kennara um leið og það er ljóst. Síðasta vika annarinnar getur verið notuð til að vinna það upp með sérverkefnum. Mætingarskylda er í samræmi við reglur skólans. Snjalltæki eru leyfð án hljóðs og leikja, í samráði við kennara. Bannað er að taka upp hljóð og mynd án leyfis, brot við því getur þýtt F í kennslustund.

Fyrirkomulag námsmats:

Námsþáttur	Lýsing á námsmati	Vægi
Einstaklingsverkefni	Einstaklings/paraverkefni.	60%
Hópverkefni	Kynning á kafla bókarinnar	20%
Þátttaka	Þátttaka í tímum, umræða og virkni.	20%

Kennsluáætlun er sett fram með fyrirvara um breytingar. BGS.

bjorgvin.g.sigurdsson@fsu.is